

Nævningerne den bedst mulige Bevisførelse, og den fandt man uomtvistet i Bevisets umiddelbare Fremførelse. Ingen har altsaa forestillet sig, at man kunde give den Tante, at der kunde vindes lige saa god Sikkerhed for Sandhedens Oplysning, naar man fik Beviset forelagt i skriftlige Akter, eller at endog en Domstol, en Høiesteret, der fik Beviset forelagt i skriftlige Akter, kunde skjønne bedre over Beviset end den Ret, der havde faaet Beviset umiddelbart fremsført, Udtryk i Nævningeprocessen, og her fulgte man ogsaa Konsekvensen fuldt ud; der var ikke Tale om at undergive Nævningernes Afgjørelse Dom af en Høiesteret, der poterer om Beviset efter skriftlige Akter. Bistof begrundede man det nærmest paa den Maade, at man sagde: Ja, over Lægdommere kan der jo ikke, naar der skal være Mening i det Hele, staa retskærde Dommere med høiere, mere betydende Afgjørelse; men det var ikke den sande Grund, thi det er jo dog saa, at dersom Høiesteret kan efter skrevne Akter skjønne over en underordnet Domstols Afgjørelse af Beviset, som umiddelbart er fremsført for den, med Udsigt til et bedre Resultat, maa Konsekvensen blive, at Høiesteret i Forbindelse med et Lægmandselement, med Overnævninger, ogsaa kan afgjøre fornuftigere om Bevisspørgsmaalet efter de foreliggende skriftlige Akter end den Domstol, der med Lægmand havde skjønnet om det i første Instans. Den Tante, som man havde givet fuldt og uomtvistet Udtryk i Nævningeprocessen, vandt fra dette Udgangspunkt en videre Fremgang. Man indsaa, at der i Sager af ikke saa afgjørende Betydning som den, for hvilke man forbeholdt Nævninger, vel kunde være Grund til i andre Retninger at slaa af paa Garantien og opgive den høieste og vigtige Garanti, som man fandt i Nævningeaafgjørelsen, men ikke Grund til samtidig at lade fare en anden vigtig Garanti, som med samme Værdi kunde staffles i disse mindre betydelige Sager som i Nævningesager, og at der ikke var nogen Grund til ikke ligeledes her at lade Bevisførelsen komme umiddelbart frem for den Domstol, der i de mindre betydelige Sager afgjorde Spørgsmaalet uden Nævninger, end i de Tilfælde, hvor Nævningerne vare med, og dermed fulgte saa hele Konsekvensen: i alle Sager at føre Beviset umiddelbart frem, og den Konsekvens med Hensyn til Paaanken, at Paaanken ogsaa her maatte være begrænset paa den Maade, at Afgjørelsen med Hensyn til Beviset ikke kunde omstødes af en Ret, der ikke havde Andet end skriftlige Akter at holde sig til. Saaledes er Sagens Gang indenfor Straffeprocessen, og den er ældre end den samme Tantes Gjennemførelse i den borgerlige Retsspleie. — Da den var fæstnet i Strafferetspleien, overbeviste man sig om, at den samme Tante var fuldt berettiget ogsaa indenfor den borgerlige Retsspleie, og saa var det, at det Spørgsmaal sattes paa Dagsordenen, om ikke den samme Tante maatte gjennemføres der. Søs os have alle Udkast,

der have været forelagte Rigsdagen om Strafferetspleien, været byggede mere eller mindre fuldstændig paa Umiddelbarhedsprincippet — i Nævningesager fuldt ud, i andre Sager med mindre Konsekvens, denne Konsekvens er ogsaa først senere bleven fuldt gjennemført andetsteds. Den er f. Ex. for Strafferetspleiens Bedkommende gjennemført i den tydste Rigsstraffeprocess. Her er altsaa paa dette Punkt med god Grund en fuldstændig Ensartethed i Bygningen af den borgerlige Retsspleie og i Bygningen af Strafferetspleien, saaledes som de ere ordnede efter Udkastet, og forsaavidt, siger jeg, kan altsaa Forhandlingen om dette Udkast betragtes som en Fortsættelse af det andet, skjøndt jeg ikke tror, at man paa dette Punkt i Straffeprocessen vil opfaase en lignende Tvivl eller endogsaa gjøre et saadant Angreb paa Umiddelbarhedsprincippet, som man har gjort det ved Udkastet til Lov om den borgerlige Retsspleie, netop fordi dette Princip i Strafferetspleien er en gammel og anerkjendt Sætning, medens det i den borgerlige Retsspleie først fremtræder som Krav med den Berettigelse, som Konsekvensen giver. Imidlertid er dette jo kun een Side af den Grundførelse, hvorpaa Udkastet til en Strafferetspleie er bygget, og jeg vil sige, at det ikke er den vigtigste, ialtfald ikke den, som egentlig bestemmer hele det forelagte Udkasts Tendents og Tankegang. Man vil let overbevise sig om, at dette processuelle tekniske Princip, Umiddelbarheden eller Mundtligheden, i Straffeprocessen, ikke kan være det Første, det, der staar i første Række, dens Betydning afhænger i en aldeles væsentlig Grad af, paa hvilken Maade man ibrigt vil ordne Straffeprocessen. Man vil let overbevise sig derom, at de Hovedgrunde, der gjøre det saa vigtigt at faae Mundtlighed og Umiddelbarhed indført i den borgerlige Retsspleie, ikke under alle Forudsætninger med samme Kraft gjøre sig gjældende i Straffeprocessen. Naar man tænker sig den nuværende Process omordnet saaledes, at man beholdt det Hele, men paa den Maade, at man ibrigt for den skriftlige Hovedforhandling, som man kan kalde det, der nu finder Sted i Justitsager efter Aktionen, fik en Hovedforhandling i Overensstemmelse med Udkastet, med umiddelbar Bevisførelse og med mundtlige Udtalelser af Anklagens og Forsvarets Repræsentanter, saaledes at dette høsteds eller tryktes til den nuværende Ordning, vilde man maaste have vundet Noget med Hensyn til Straffesagers hurtige Behandling, men ikke noget meget Væsentligt; man havde forøget Sagens Bestanddele med noget Nyt, nemlig med en Gjentagelse af hele Bevisførelsen, thi Bevisførelsen har allerede i vor nuværende Process fundet Sted for Aktionen, under Forundersøgelsen. Man fik en Gjentagelse, altsaa en Forøgelse af Stoffet, og man vilde ikke dermed have rammet de Klager, som med mere eller mindre Ret gjøres gjældende med Hensyn til Straffe-